

prima instanță: L. Lupașcu

dosarul nr. 2ra-2579/16

instanța de apel: T. Duca, E. Grumeza, S. Procopciuc

Î N C H E I E R E

23 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadî, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Mihail Țurcan,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Petru Țurcan împotriva lui Mihail Țurcan cu privire la restituirea împrumutului și încasarea dobânzii de întârziere,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 05 aprilie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Mihail Țurcan și menținută hotărârea Judecătoriei Drochia din 21 decembrie 2015,

c o n s t a t ă :

La data de 23 ianuarie 2015, Petru Țurcan a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihail Țurcan cu privire la restituirea împrumutului și încasarea dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în baza recipisei din 07 iulie 2013, întocmită și semnată de către pârâtul Mihail Țurcan, ultimul a împrumutat de la soția sa, Tamara Țurcan suma de 2 000 Euro cu termenul final de rambursare la data de 07 iulie 2014.

Menționează că, pârâtul nu își execută benevol obligația de rambursare a sumei împrumutate, înregistrând astfel, o datorie în sumă de 2 000 Euro.

Susține că, la data de 13 aprilie 2014, soția sa, Tamara Țurcan a decedat iar el urmează să moștenească toată averea succesorală a acesteia, fapt confirmat și prin certificatul de calitate de moștenitor din 20 ianuarie 2015, eliberat de către notarul public Maria Mazur.

Cere restituirea din contul pârâtului a sumei împrumutate în mărime de 2000 Euro și încasarea sumei de 3 433 lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 07 iulie 2014 – 23 ianuarie 2015, în baza art. 619 alin. (1) și art. 585 alin. (1), (2) din Codul civil.

Prin cererile de concretizare a pretențiilor, reclamantul a majorat cuantumul dobânzii de întârziere, solicitând încasarea sumei de 311,84 Euro pentru perioada de calcul 07 iulie 2014 – 19 august 2015.

Prin hotărârea Judecătorei Drochia din 21 decembrie 2015 acțiunea a fost admisă și au fost încasate de la Mihail Țurcan în beneficiul lui Petru Țurcan suma de 2 000 Euro cu titlu de împrumut, suma de 311,84 Euro cu titlu de dobândă de întârziere și cheltuielile de judecată în sumă de 6 223 lei.

Prima instanță și-a argumentat poziția prin faptul că, pârâtul nu și-a onorat față de Tamara Țurcan, soția reclamantului, obligația de rambursare a împrumutului în sumă de 2 000 Euro, asumată în baza recipisei din 07 iulie 2013, astfel, suma împrumutată urmează a fi încasată forțat conform prevederilor art. 572, 871 și art. 867 din Codul civil.

La admiterea cerinței privind încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 311,84 Euro, prima instanță a reiterat că, pentru neexecutarea în termen de către pârât a obligației de restituire a împrumutului, se calculează dobânda de întârziere conform art. 619 din Codul civil.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 05 aprilie 2016 a fost respins apelul declarat de către Mihail Țurcan și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 16 august 2016, Mihai Țurcan a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu hotărârile judecătorești, deoarece instanțele ierarhic inferioare au interpretat și aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Menționează că, instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel și nici asupra încălcării normelor de drept procedural admise de către prima instanță la emiterea hotărârii.

Relevă că, prima instanță, la emiterea hotărârii a apreciat arbitrar probele și nu a luat în considerație faptul că, recipisa din 07 iulie 2013 a fost scrisă de către el în incinta Postului de poliție a sat. Pelinia, fapt confirmat și de către intimat, mai mult, susține că, la acel moment a fost influențat psihologic de către colaboratorii de poliție de a întocmi recipisa.

Invocă că, prima instanță nu a reținut faptul că, în recipisă nu este indicată data transmiterii banilor de către defuncta Tamara Țurcan și nici nu este indicată persoana concretă căreia i-a fost acordat împrumutul.

Consideră că, certificatul de calitate de moștenitor, eliberat intimatului de către notarul public Maria Mazur la data de 20 ianuarie 2015, nu are valoarea unui certificat de moștenitor și poate fi utilizat numai pentru dobândirea actelor necesare pentru a dovedi existența bunurilor, ce compun patrimoniul succesoral, motiv din care consideră că, la acel moment intimatul nu era moștenitorul legal al defunctei asupra presupusei sume de bani.

Susține că, la examinarea cauzei, prima instanță i-a încălcat drepturile prevăzute de art. art. 8, 25-27 și art. 81 CPC și, anume, de a fi asistat în ședința de judecată din 21 decembrie 2015 de către avocatul său, cu toate că, a solicitat amânarea ședinței pe motivul neprezenței din motive necunoscute a avocatului Eduard Revenco, mai mult, acesta nici nu a fost citat legal de către instanță.

La fel, susține că, prima instanță nu i-a acordat dreptul de a formula cereri și demersuri cu privire la audierea în calitate de martori a lui Nicolai Albu, Petru Postolachi și a soției sale, Aliona Țurcan, pentru a dovedi faptul că, în anul 2012 soția sa a împrumutat de la Tamara Țurcan această sumă, pe care a și restituit-o acesteia.

Invocă că, la momentul transmiterii banilor de către defuncta Tamara Țurcan, el nu se afla pe teritoriul Republicii Moldova, fapt ce se confirmă prin copia pașaportul său.

Prin referința depusă la 02 noiembrie 2016 Petru Țurcan a solicitat a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care, recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei denotă cu certitudine faptul că, instanța de apel a emis decizia contestată la data de 05 aprilie 2016 (f. d. 130), iar la data de 23 mai 2016, a expediat copia deciziei contestate în adresa recurentului (f. d. 135).

Conform procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel din 05 aprilie 2016 rezultă că, recurentul și reprezentantul său, avocata Natalia Uncu au participat la ședința de judecată și în prezența acestora a fost pronunțat dispozitivul deciziei, fiindu-le explicate procedura și termenul de atac a acesteia (f. d 127).

Mai mult ca atât, din avizul de recepție anexat la materialele cauzei, rezultă cert că, decizia contestată a fost recepționată de către recurent la data de 08 iunie 2016, fapt confirmat prin semnătura aplicată la rubrica destinatar (f. d 137).

Cu toate acestea, recurentul Mihail Țurcan a depus cererea de recurs la data de 16 august 2016 (f. d. 143).

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul a fost depus de recurentul Mihail Țurcan cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

Argumentul invocat de recurent precum că, nu a primit decizia instanței de apel nu poate fi reținut, deoarece recurentul a fost prezent în ședința de judecată a instanței de apel din 05 aprilie 2016 când a fost pronunțat dispozitivul deciziei instanței de apel și a dispus de posibilitatea reală să facă cunoștință cu decizia recurată și să o conteste în termen.

În această ordine de idei, Completul apreciază cu certitudine că, contestarea actului judecătoresc cu depășirea intervalului de timp menționat demonstrează atitudinea neglijentă a recurentului față de drepturile procedurale conferite de legislația națională.

Pe cale de consecință, examinarea unui recurs tardiv declarat împotriva unei hotărâri definitive ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și ar încălca dreptul intimei la un proces echitabil.

Relevantă în acest aspect este hotărârea CEDO pronunțată în cauza *Ponomaryov vs Ucraina* (cererea nr. 3236/03, 03 aprilie 2008), în conținutul căreia Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că, deși, în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că, revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele *Ceachir vs Moldova*, *Popov vs Moldova* și *Melnic vs Moldova*, în care s-a menționat că prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Urmare celor menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Mihail Țurcan ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 440, art. 432-434 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Mihail Țurcan se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu

Valentina Clevadî

Mariana Pitic